

Kur'ân-ı Kerim'de "**Şüphesiz bunda düşünüp görebilen kimseler için ibretler vardır.** (Hicr 75)" buyurmaktadır âlemlerin Rabbi. Bende aşağıdaki kelamı okudum ve çok beğendim, paylaşmak istedim.

Yaşlı kadın, usulca odasından çıktı. Salondan torunu ile gelinin sesleri geliyordu:

"-Oğlum, sofraya hazır, çorbanı koydum; haydi gel de soğutmadan ye!.."

Salonun en kuytu yerine geçti, yerde kendine ait köyden getirdiği minderin üzerine oturdu. Çocuk, babaannesini görünce: "-Babaanneciğim, gel beraber yiyelim!.." dedi.

Yaşlı kadın mânidâr bir şekilde iç çektikten sonra : "-Evin erkeği gelmeden akşam sofrasına oturulmaz. Hele babanız gelsin, beraberce yeriz İnşâallah!" dedi.

Evin gelini : "-Aman anneciğim, eskidenmiş onlar!.. Şimdi acıkan yemek yer, o da gelince yer." dedi.

Yaşlı kadın : "-Kızım, nasıl insanların bir edebi, hayâsı, iffeti varsa, evlerin de iffeti ve edebi vardır."

Torunu dayanamayarak alaycı bir tavırla söze karıştı : "-Yaa babaanne, neymiş bu evlerin iffeti... Anlat bakalım, merak ettim!.." dedi.

Yaşlı kadın söze başladı : "-Biz küçükken annelerimizden önce babalarımızın karşısında edepli oturmayı öğrenirdik. Evde babamız, annemiz varken ayağımız uzatıp oturmaz, büyüklerimiz konuşurken söz hakkı verilmedikçe söze dâhil olmazdık. Büyüklerimiz odaya girdiğinde hemen toparlanırlar, kalkıp onlara oturmaları için yer verirdik. Aslâ babamız sofraya oturmadan sofraya el uzatmazdık. Babamız gelir, «Besmele» çeker, «Haydi buyurun.» derdi. Huzurla hepimiz başlardık yemeğe... Sonunda da sofraya duâsını kardeşlerimiz aramızda sıra ile okurduk. Hiç âilece yenen yemek kadar lezzetli yemek olur mu? Bu sofranın edebidir, yavrum!.."

Torunu : "-Bu kadar baskı karşısında depresyona girmez miydiniz babaanneciğim!" dedi.

"-Hayır, yavrum bizim zamanımızda saygı olduğu için sevgi hep bâkî kalırdı. Sevgi var oldukça da hiç depresyona giren olmazdı. Yemekler lezzetli, uykular dinlendiriciydi. Biliyor musun? Ben depresyon kelimesini ilk defa burada duydum, hattâ köyümüzde bir tane akıldan mahrum birisi vardı, «Deli İbrahim» derlerdi. Vallahi, o bile o kadar mutluymuş ki, anlatamam. Akşama kadar sokakta çocuklarla oynar, acıkınca bir kapıyı tıklar; «Aba acıktım, aba su ver!» derdi. Hangi kapıyı çalsa, boş çevrilmezdi. Berber saçları uzadıkça tıraş eder, hamamcı arada yıkardı. Cumaları esnaf elinden tutar, namaza bile götürürlerdi. Yani hiç dışlamazdı.

Şimdi hiçbir şeye saygı kalmadı. Bak evlere bile saygı yok bu şehirde! Herkes akşam olduğu hâlde perdelerini örtmemiş, bütün evlerin içi görünüyor, ama kimse utanmıyor. Biz daha hava kararmaya başlamadan kalın perdelerimizi çeker, ondan sonra evin ışıklarını yakardık. Hattâ perde kapalıyken üzerimizi değiştirmeye edep eder; ışığı söndürür, yere çömelir öyle üzerimizi değiştirirdik. Gölgemizin bile dışarıdan görünebileceğini düşününce yüzümüz kızarırdı."

Bu sırada gelini, oturduğu yerden kalktı, mahcup bir edâ ile salonun perdelerini çekti.

"-«Evin edebi, önce perdesinin çekilip çekilmediğinden belli olur.» derdi büyüklerimiz... Evler, kocaman duvarlarla çevrilmiş avluların içinde olduğu hâlde hiç kimse iç çamaşırlarını ulu orta asmazdı, ev ahâlisinden bile edep ederlerdi. Ben daha küçükken giydiğim şalvarı en ön ipe asmışım, hemen anam gelip; «Kız, baban bugün avluya çıktı, senin şalvarın asılı idi, utancımın yerin dibine girdim. Bir daha öyle ortaya asma, çamaşırların en arkasındaki ipe as!.. Üstüne uzun bir tülbent ört, sonra mandalla... Altında ne olduğu görünmesin!.. İffetimiz, edebimiz bir giderse, ortada îmanımız kalmaz!..» dedi. Tabî ben 12 yaşındaydım, annem bunları bana söylerken ben yerin dibine girdim. Şimdi öyle mi? Geçende bir nefes alayım diye balkona çıktım, karşı komşu, bütün çamaşırları asmış uluorta, ben utancımın yerin dibine girdim.

Bugün yemekler dışarıda yeniyor, «göz hakkı» oluyor, kimse umursamıyor. Çarşı pazardan alınanlar şeffaf poşetlerde eve geliyor; alan var, alamayan var. Göz hakkı, kıskançlık oluyor bu yenenlerde... Hiç şifâ olur mu yavrum? Bizim Peygamberimiz sallâllâhu aleyhi ve sellem, «Yemeğinizin kokusu ile komşunuza eza etmeyiniz.» buyuruyor. Bugün kokuyla, gösterişle çevredekilere hep ezâ veriliyor. Tabî ki yenilenler içinize sıkıntı veriyor. Sonra da «depresyon» diye diye doktorlara gidiliyor.

Evin bir edebi daha vardır ki, en önemlisi de budur herhalde... Evin içinde yaşananlar, aslâ dışarıda anlatılmaz; yenenler, içilenler, muhabbetleşmeler, kavgalar... Bu da evin iffetinden sayılır ve hiç kimseye anlatılmazdı. Bu yüzden problemler ev içinde kolaylıkla çözüldü. Zaten Peygamberimiz de özellikle karı-koca arasında olanların etrafa yayılmasının ne büyük bir günah olduğunu hep hadislerinde anlatıyor, değil mi Leylâcım!.." dedi gelinine... Leylâ mahcup bir şekilde : "-Evet anneciğim." diyebildi.

Torunu : "-Babaanneciğim, şimdi facebook diye bir şey var; insanlar gittikleri lokantalarda yedikleri şeylerin fotoğrafını çekip binlerce kişiye gösteriyorlar!.."

Babaanne : "-Ayyy ne ayıp... İnsan hiç yediğini söyler mi?"

Gelini : "-Âh anneciğim, her hâllerinin fotoğrafları var. Gezdikleri yerlerin, yedikleri yiyecek ve içeceklerin, aldıkları eşyâ ve kıyâfetlerin, hattâ beylerinin aldığı çiçekleri üzerinde yazdıkları notlarla paylaşıyor insanlar..."

Babaanne : "-Yavruuum, sen neler diyorsun? Kıyamet koşturacak desene... Evler çırılçıplak kaldı desene..." dedi ve gözyaşları içinde anlatmaya devam etti : "-Biz beylerimizle yan yana yürümeye ar edinirdik; dul kalanlar var, evlenemeyenler var. Onların gönül yaralarına tuz basmayalım diye, beylerimizin bir adım gerisinden yürürdük... Şimdi kavgalar ortada, sevmeler ortada... Tabî ki, hiç mahremiyet kalmayınca samimiyet de kalmıyor. Evin bereketi, büyüklere saygıdadır. Evin iffeti, örtülen perdedir. Sevginin iffeti, gizliliktedir. Gözün iffeti, göz kapaklarındadır. Bedenin iffeti, tesettürdedir. Utanma, hayâ, îmandan bir şûbedir.

Bakın size, benim annemin anlattığı bir hikâyeyi anlatayım. Hikâyeye dedimse, adı hikâyeye... Aslında bir hadîs, hadîs-i kudî hem de... Yani mânâsını Allâh'ın Peygamber Efendimize haber verdiği, sözlerini ise Peygamberimizin kendi sözleriyle ifade ettiği bir hadis... Bu hadîs-i kudîye göre:

"Allah Teâlâ, Âdem aleyhisselâm'ı yarattığı vakit Cebrâil aleyhisselâm ona üç hediye getirdi: İlim, hayâ, akıl. Ona dedi ki: «Ya Âdem!.. Bunlardan dilediğini seç!..» Âdem aleyhisselâm akıllı tercih etti. Cibrîl aleyhisselâm hayâ ve ilme, makamlarına dönmelerini emretti. Hayâ ve ilim dediler ki:

"-Biz, âlem-i ervâhta (ruhlar âleminde) hep beraber idik. Birbirimizden aslâ ayrılmayız. Ruhlar cesetlere girdikten sonra da aynı şekildedir. Ve akıl nerede olursa, biz ona tâbî oluruz. Cibrîl aleyhisselâm da öyle ise yerlerinize yerleşin!.." diye emretmekle akıl dimağda, ilim kalpte, hayâ da gözde yerleşti."

İşte bu hadîs-i kudîde de anlatıldığı gibi, hayânın makamı gözdür. Bu yüzden hem gözümüzü korumak önemlidir, hem de göze hitâp eden şeyleri kontrol altında tutmak..."

Gelini : "-Haklısın anneciğim, biz iffetimizi kaybettikçe buhranlarımız arttı." dedi.

Torunu kaşığı sessizce bırakıp : "-Ben babam gelince yemeğe başlayacağım, anneciğim!" dedi.

Babaanne de :

Söylediklerinin evlatları üzerindeki tesirini görünce sessiz bir şekilde

Allâh'a hamd etti.